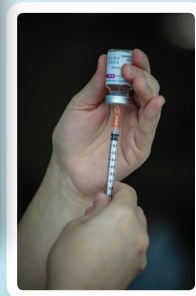

แบบปฏิบัติการสำหรับ

อาสาสมัครพยาบาล ฉีดวัคซีน

Volunteers

ฝ่ายการพยาบาล

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

มิถุนายน 2564

แนวปฏิบัติสำหรับอาสาสมัครพยาบาลฉีดวัคซีน

พิมพ์ครั้งที่ 1 :

มิถุนายน 2564

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ISBN (e-book): 978-616-8212-52-3

คณะที่ปรึกษา **นางสาวเจลาศรี เสงี่ยม**

หัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ศ.นพ.ยง ภู่วรรณ

หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านไวรัสวิทยาคลินิก

ภาควิชาจุลมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวจิตรา จันชนะกิจ

ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาลด้านวิจัยและนวัตกรรม

นางศิริรัช ศิริตันตวัฒน์

ผู้ตรวจการพยาบาลงานด้านพัฒนาบริการพยาบาล

ผศ.ดร.บุหงา ตโนภาส

คณบดีสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์

สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

บรรณาธิการ (Editors in chief) **เอมอร แสงศิริ**

มยุรี ปริญญาพัฒน์

เพ็ชรรินทร์ อารักษ์สุทริ

กองบรรณาธิการ (Editorial department)

นภาพร ฤทธิวีรกุล

ขวัญแก้ว ปานลำเลิศ

รวีพรรณ เลขะวิพัฒน์

วันนา จินดาเพิ่ม

พิสูจน์อักษร: **เพ็ญจันทร์ แจ่มใส**

ติดต่อเมลล์: **rincu.trc@gmail.com**

จัดพิมพ์โดย: **ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย**

1873 ศูนย์ความก้าวหน้าทางวิชาการ อาคารรัตนวิทยาพัฒน์ ชั้น 2

ถ. พระราม 4 ปทุมวัน กทม. 10330

สารบัญ

ขั้นตอนการรับบริการฉีดวัคซีน สำหรับประชาชน	4
การเตรียมตัวสำหรับอาสาสมัคร	9
• จุดนัดหมาย	
• การแต่งกาย	
การสวมอุปกรณ์ป้องกัน (PPE) ขณะปฏิบัติงาน	10
แนวทางปฏิบัติงานในแต่ละจุดบริการ สำหรับอาสาสมัครพยาบาล	11
• จุดวัดความดันโลหิต	
• จุดคัดกรอง	
• จุดฉีดวัคซีน และการตรวจสอบล็อตวัคซีนกับผู้ได้รับวัคซีน	
• จุดสังเกตอาการหลังฉีดวัคซีน	
• จุดปฐมพยาบาล	
คำแนะนำหลังฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 (สำหรับอาสาสมัครผู้ใช้บริการเป็นกลุ่ม)	18
ภาคผนวก	20
• การล้างมือแบบไม่ใช้น้ำ 6 ขั้นตอน	
• QRcode สื่อวิถีทัศน์	
• ทบทวน แนวปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล	

คำนิยม

การฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ให้กับประชาชนเพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันหมู่ทั่วประเทศ ถือเป็นวาระแห่งชาติที่พวกเราต้องช่วยระดมแรงกายแรงใจปฏิบัติภารกิจที่สำคัญนี้อีกครั้ง ซึ่ง “แนวปฏิบัติสำหรับอาสาสมัครพยาบาลฉีดวัคซีน” จะเป็นคู่มือระบุแนวทางสำหรับพยาบาลที่จะออกไปช่วยในหน่วยบริการฉีดวัคซีนต่างๆ เพื่อให้พยาบาลที่มาจากหลากหลายหน่วยงาน ได้มีแนวทางที่ถูกต้อง ชัดเจน และปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

ขอขอบคุณพยาบาลที่ต่างอาสามาช่วยในภารกิจครั้งนี้ ด้วยความเต็มใจ แม้จะมีภาระงานที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว ขอขอบคุณคณะผู้จัดทำแนวปฏิบัติเล่มนี้ ที่มุ่งมั่นทุ่มเทกับการค้นคว้า ทบทวน แนวทาง มาตรฐานต่างๆ รวมทั้งรวบรวมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง มาเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเกิดความเข้าใจได้อย่างชัดเจน นำไปปฏิบัติในการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

แล้วเราจะผ่านวิกฤติการณ์นี้ไปด้วยกัน

นางสาวเนลาศรี เสี่ยงยม
หัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
สภากาชาดไทย

แนวปฏิบัติสำหรับอาสาสมัครพยาบาล ฉีดวัคซีนให้กับประชาชน

ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

เพื่อให้บริการฉีดวัคซีนของอาสาสมัครพยาบาล ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคไวรัสโคโรนา COVID-19 ในพื้นที่การให้บริการ คลินิกวัคซีนโควิด-19 สำหรับประชาชน ของฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยทั้งต่อประชาชนผู้มารับบริการ และอาสาสมัครจากหลากหลายหน่วยงาน ที่ร่วมแรงร่วมใจให้บริการฉีดวัคซีนแก่ประชาชนให้ทั่วถึงในสถานการณ์นี้

ฝ่ายการพยาบาล ขอขอบคุณอาสาสมัครทุกท่าน และขอชี้แจงแนวปฏิบัติ สำหรับอาสาสมัคร ดังนี้

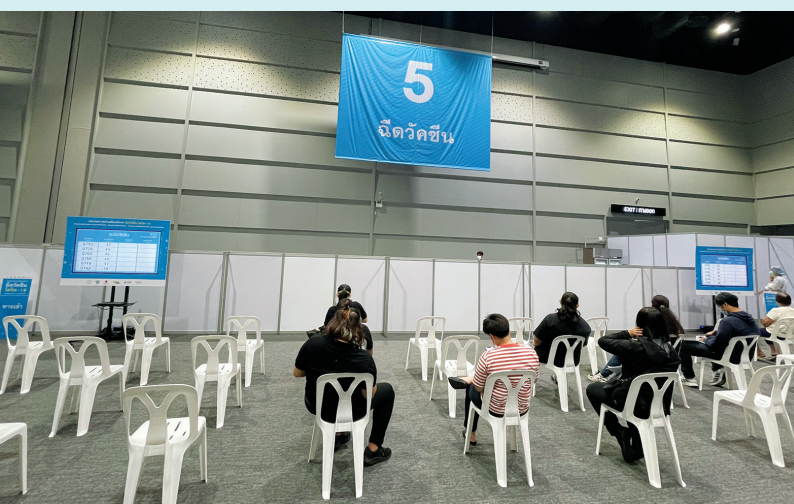
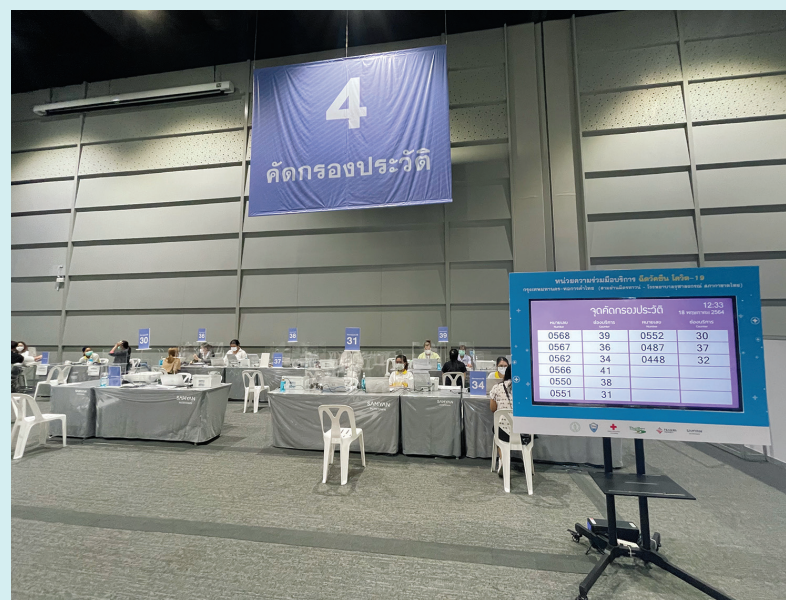

ขั้นตอนการรับบริการฉีดวัคซีน สำหรับประชาชน (ในบางจุดบริการ อาจมีการรวมขั้นตอนการบริการ เพื่อความเหมาะสมของสถานที่)

1. กดคิวตู้คีออส (Kiosk) เพื่อรับลำดับการรับบริการ
2. ลงทะเบียนด้วยบัตรประชาชน
 - แจ้งค่าน้ำหนัก/ส่วนสูง
 - รับเอกสารคัดกรอง และเซ็นชื่อยินยอมรับวัคซีน (ใบ Consent form)

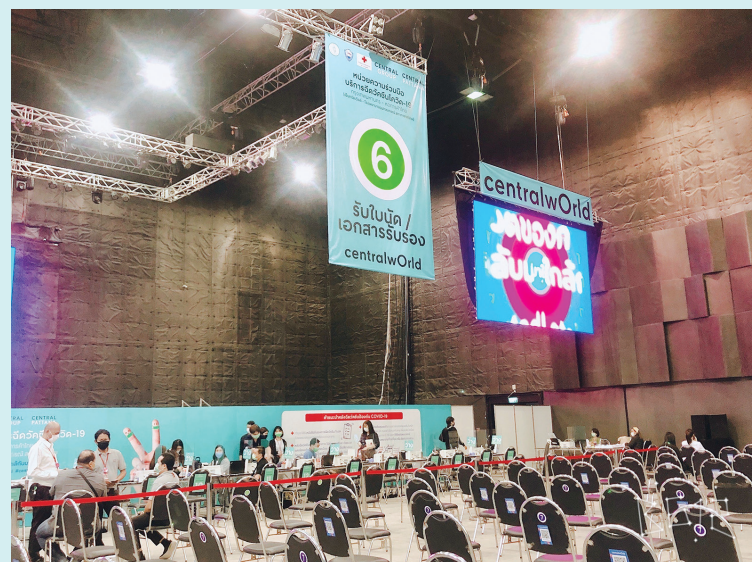
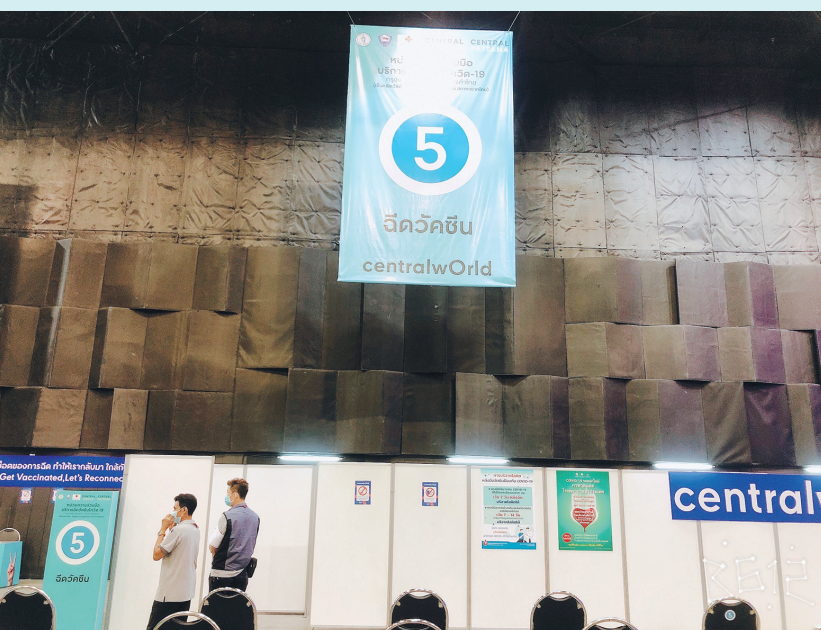
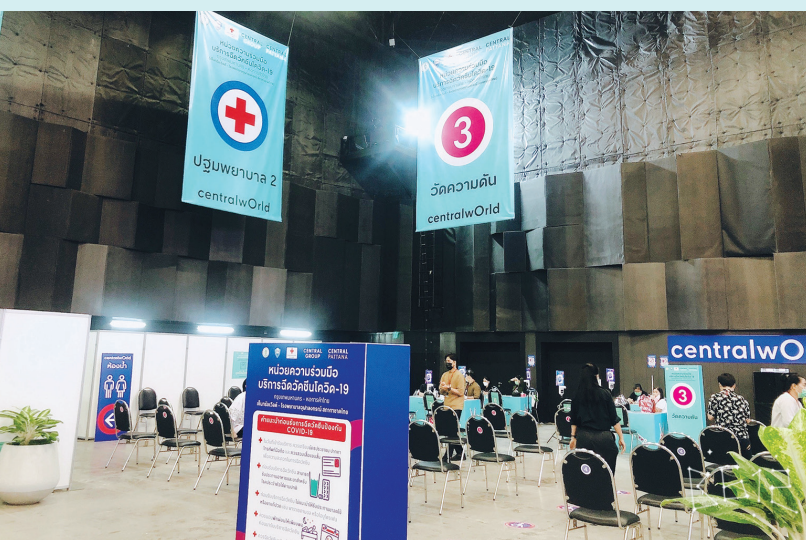
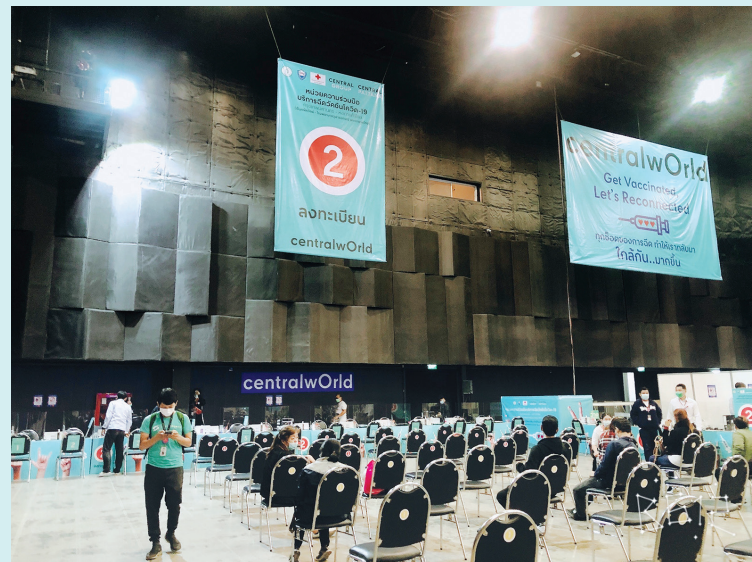
(ในบางจุดบริการ อาจมีการเปลี่ยนแปลง กดคิวตู้คีออส (Kiosk) และการลงทะเบียน เพื่อความเหมาะสมของสถานที่)
3. วัดความดันโลหิต
4. คัดกรองประวัติ (ตามแนวทางการคัดกรอง)
5. ฉีดวัคซีน
6. สังเกตอาการหลังฉีดวัคซีน 30 นาที
7. รับคำแนะนำการดูแลตนเอง และรับใบนัด / เอกสารรับรองการฉีดวัคซีน

หมายเหตุ: ภาพจากการให้บริการฉีดวัคซีนนอกสถานที่ ณ สามย่านมิตรทาวน์ จุดบริการอื่นอาจมีการเปลี่ยนแปลง

หมายเหตุ: ภาพจากการให้บริการฉีดวัคซีนนอกสถานที่
ณ เซ็นทรัลเวิลด์ จุดบริการอื่น
อาจมีการเปลี่ยนแปลง

Flow การปฏิบัติงาน (ปรับ 5 มิถุนายน 2564)

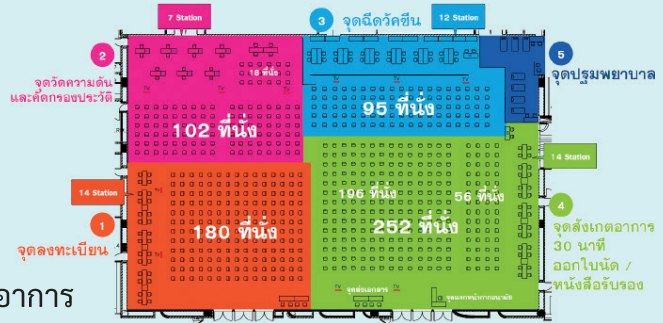

FLOW การปฏิบัติงานสามย่านมิตรทาวน์

โรงพยาบาลพาลงกรณ
สภาาชาดไทย

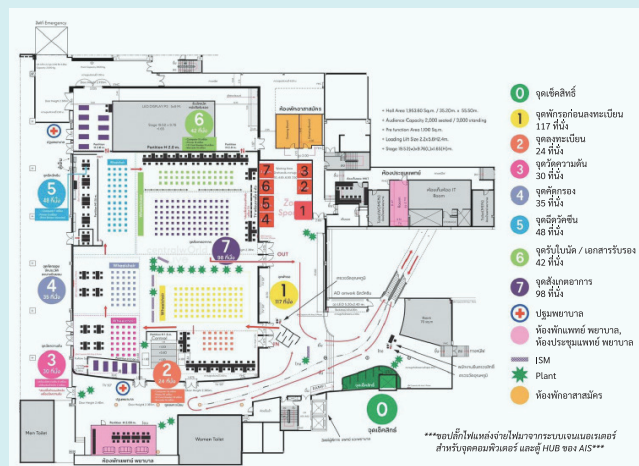
- ▶ จุด 1 ลงทะเบียน พิมพ์ใบยินยอม
- ▶ จุด 2 วัดความดันโลหิต / คัดกรองประวัติ โดยเจ้าหน้าที่เป็นหลัก
 - หากประวัติคัดกรองผิดปกติ => แพทย์
 - หากมีความดันโลหิตสูง => แพทย์
- ▶ จุด 3 ฉีดวัคซีน
- ▶ จุด 4 จดลงข้อมูล รับเอกสาร พร้อมสังเกตอาการ
 - หากมีผลข้างเคียง => พยาบาลจุดสังเกตอาการ หรือพบแพทย์จุดปฐมพยาบาล

FLOW การปฏิบัติงานชั้นทรลวัลด์

โรงพยาบาลพาลงกรณ
สภาาชาดไทย

- ▶ จุด 1 ลงทะเบียน พิมพ์ใบยินยอม
- ▶ จุด 2 วัดความดันโลหิต / คัดกรองประวัติ โดยเจ้าหน้าที่เป็นหลัก
 - หากประวัติคัดกรองผิดปกติ => แพทย์
 - หากมีความดันโลหิตสูง => แพทย์
 - มีจุดปฐมพยาบาลก่อนฉีดวัคซีน
- ▶ จุด 3 ฉีดวัคซีน
- ▶ จุด 4 จดลงข้อมูล รับเอกสาร พร้อมสังเกตอาการ
 - หากมีผลข้างเคียง => พยาบาลจุดสังเกตอาการ หรือพบแพทย์จุดปฐมพยาบาลหลังฉีดวัคซีน

ที่มา: เอกสาร PPT ของ อ.ดร.พญ.วรัชมน จันทระเบญจกุล เผยแพร่ วันที่ 5 มิถุนายน 2564

วันปฏิบัติงาน

อาสาสมัครทุกคนรวมตัวที่จุดนัดหมาย ตามวัน เวลา และสถานที่ ที่กำหนด

คลินิกโควิด-19	เวลานัดหมาย	สถานที่ขึ้นรถ
สามย่านมิตรทาวน์	07.15 น.	หน้าอาคารภูมิสิริมังคลานุสรณ์
เซ็นทรัลเวิลด์	08.00 น.	หน้าอาคารอานันทมหิดล

หน้าอาคารภูมิสิริมังคลานุสรณ์

หน้าอาคารอานันทมหิดล

ชุดปฏิบัติงานของอาสาสมัคร

1. φόρμปฏิบัติงานของหน่วยงานท่าน สำหรับอาสาสมัครนอกฝ่ายการพยาบาล
2. ชุดสุภาพ สำหรับอาสาสมัครที่ไม่ได้ปฏิบัติงานหรือเก็ยณ
3. φόρมพยาบาล สำหรับฝ่ายการพยาบาล

หมายเหตุ: อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์

การสวมอุปกรณ์ป้องกัน (PPE) ขณะปฏิบัติงาน (ปรับใช้ให้เหมาะสม และปลอดภัย)

1. จุดวัดความดันโลหิต / จุดคัดกรองประวัติ มีฉากอะคริลิกกัน

- 1.1 หน้ากากอนามัย (Surgical mask)
- 1.2 แผ่นป้องกันใบหน้า (Face shield)
- 1.3 หมวกคลุมผม (Disposable cap)
- 1.4 กาวนพลาสติกสั้น

2. จุดฉีดวัคซีน / จุด Observe อาการ และจุดปฐมพยาบาล

- 3.1 หน้ากากอนามัย (Surgical mask)
- 3.2 แผ่นป้องกันใบหน้า (Face shield)
- 3.3 หมวกคลุมผม (Disposable cap)
- 3.4 ถุงมือ (ชนิด Disposable gloves)
- 3.5 กาวนพลาสติกแขนยาว
(กรณีลงพื้นที่ชุมชนต่างๆ)

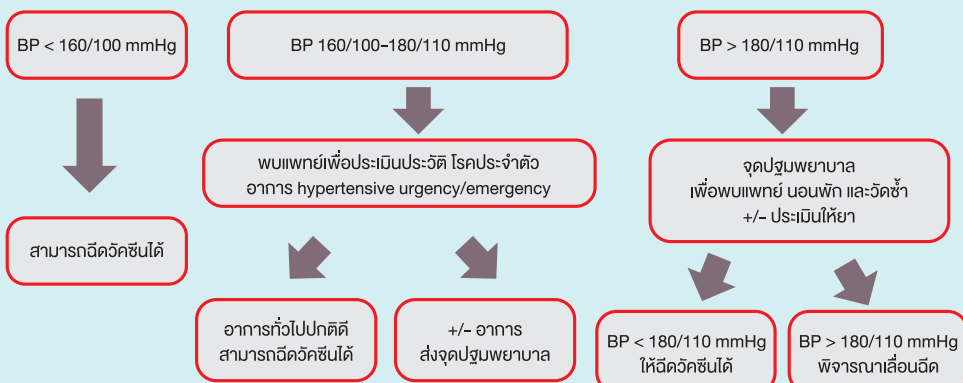
แนวทางการปฏิบัติงานในแต่ละจุดบริการ

1. จุดวัดความดันโลหิต

นั่งพัก 15 นาที ก่อนวัดความดันโลหิต
กรณี BP < 160/100 mmHg สามารถฉีดวัคซีนได้

แนวทางการจัดการเรื่องความดันโลหิตสูงในผู้รับวัคซีน

24/5/2021

*หาก BP 160/100 - 180/110 mmHg นั่งพัก 15 นาที วัดซ้ำ

หากหลังพัก BP 160/100 - 180/110 mmHg

ให้พบแพทย์ จุดคัดกรอง หรือจุดปฐมพยาบาล เพื่อประเมินอาการ Hypertensive Urgency ถ้าอาการทั่วไป ปกติสามารถฉีดวัคซีนได้ ส่งผู้รับวัคซีนเข้าระบบ

หากหลังพัก BP > 180/110 mmHg

ให้อาสาสมัครแจ้งจุดวัดความดันโลหิต ว่าจะพาผู้รับวัคซีนไปนอนพักสังเกตอาการที่จุดปฐมพยาบาล และเดินพาผู้รับวัคซีนไปส่ง ณ จุดปฐมพยาบาล พร้อมรายงานอาการข้อมูลเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่จุดปฐมพยาบาล

2. จุดคัดกรอง ตามแนวทางการคัดกรอง ดังนี้

2.1 ระบุตัวผู้ป่วย ประเมินค่าความดันโลหิต

2.2 ชักประวัติตามแบบคัดกรองความเสี่ยง ข้อห้ามการฉีดวัคซีน หากไม่พบปัญหา ให้ผู้รับวัคซีนเซ็นชื่อยินยอมรับการฉีดวัคซีน และส่งไปจุดฉีดวัคซีน

ข้อห้ามฉีดวัคซีน

1. อายุ < 18 ปี
2. ตั้งครรภ์ อายุครรภ์ < 12 สัปดาห์
3. Anaphylaxis วัคซีนโควิด

ข้อควรระวัง

1. Acute illness / underlying unstable เพื่อหลีกเลี่ยงผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น
2. เพิ่งได้รับวัคซีนอื่นมาภายใน 2 สัปดาห์ เช่น วัคซีนไข้หวัดใหญ่ บาดทะยัก เป็นต้น เพื่อหลีกเลี่ยงผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น
3. เพิ่งตรวจพบเชื้อโควิด-19 (ให้ฉีดวัคซีนโควิด-19 หลังพบเชื้อ 3 เดือน)
4. Anaphylaxis ยา/อาหารใดๆ ไม่เป็นข้อห้าม แต่ต้องเฝ้าระวัง

3. จุดฉีดวัคซีน

ปฏิบัติตามประกาศสภาการพยาบาล แนวปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ เพื่อการให้บริการฉีดวัคซีนโควิด-19 ในสถานการณ์การแพร่ระบาด

การเตรียมอุปกรณ์

1. อุปกรณ์การฉีดวัคซีน

- 1.1 70% Alcohol hand rub ชนิดน้ำ
- 1.2 Vaccine
- 1.3 Syringe (1 cc / 3 cc)
*ขึ้นอยู่กับชนิดของ Vaccine
- 1.4 หัวเข็มดุนยา 20G - 23G
- 1.5 หัวเข็มฉีดยา 25G
ขนาดยาว 1 - 1.5 นิ้ว
- 1.6 70% Alcohol pad / cotton
สำหรับทำความสะอาดผิวหนังก่อนฉีดยา
- 1.7 สำลีแห้ง
- 1.8 พลาสเตอร์ปิดแผล
- 1.9 แขนฉีกพลาสติก
- 1.10 กล่องปลดหัวเข็ม / ภาชนะทิ้งหัวเข็ม และ Syringe ใช้แล้ว
- 1.11 ถุงขยะติดเชื้อ

2. การแต่งกาย (ปรับการใช้ PPE ให้เหมาะสมตามสถานการณ์)

- 2.1 หน้ากากอนามัย (Surgical mask)
- 2.2 แผ่นป้องกันใบหน้า (Face shield)
- 2.3 หมวกคลุมผม (Disposable cap)
- 2.4 ถุงมือ (ชนิด Disposable gloves ปรับใช้ให้เหมาะสมและปลอดภัย)
- 2.5 เสื้อกาวน์กันน้ำชนิดแขนยาว (CPE gown / Isolation gown) (กรณีลงพื้นที่ชุมชนต่างๆ)

****เปลี่ยนถุงมือให้บ่อยเท่าที่สามารถทำได้ เนื่องจากถุงมือชนิดนี้ ไม่ทนต่อสารเคมี อาจเกิดรูรั่วที่ถุงมือได้**

ขั้นตอนการฉีดวัคซีน

1. สอบถามชื่อ - นามสกุล และอายุของผู้รับวัคซีน ตรวจสอบชนิด และจำนวนของวัคซีนที่จะให้กับผู้รับวัคซีน

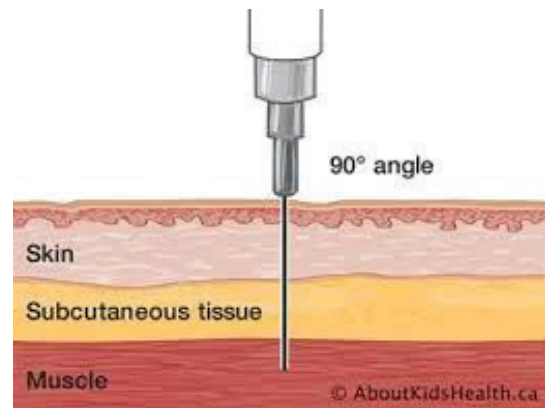
2. ให้ผู้รับวัคซีนนั่งเก้าอี้ที่จัดเตรียมไว้ ปลอกแขนแนบลำตัว (ปกติฉีดวัคซีนแขนข้างที่ไม่ถนัด)

****ไม่นั่งเผชิญหน้ากับผู้รับวัคซีน และผู้รับวัคซีนต้องสวมหน้ากากอนามัยคลุมปาก และจมูกตลอดเวลาอย่างถูกต้อง กรณีผู้รับวัคซีน วิดกกังวล กลัว ควรดูแลให้ผ่อนคลาย****

3. ประเมินลักษณะกล้ามเนื้อ Deltoid และสภาพผิวหนัง (ด้วยสายตา)

- คนอ้วน (เตรียมเข็มยาว 1.5 นิ้ว)
- คนปกติ คนผอม กล้ามเนื้อน้อย (เตรียมเข็มยาว 1 นิ้ว)

4. ทำความสะอาดมือ / มือที่สวมถุงมือ ด้วย 70% alcohol hand rub ชนิดน้ำ

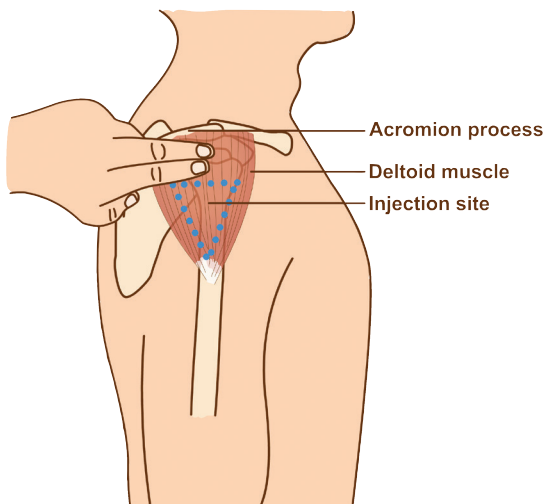

ที่มา: <https://www.aboutkidshealth.ca/Article?contentid=997&language=English#>

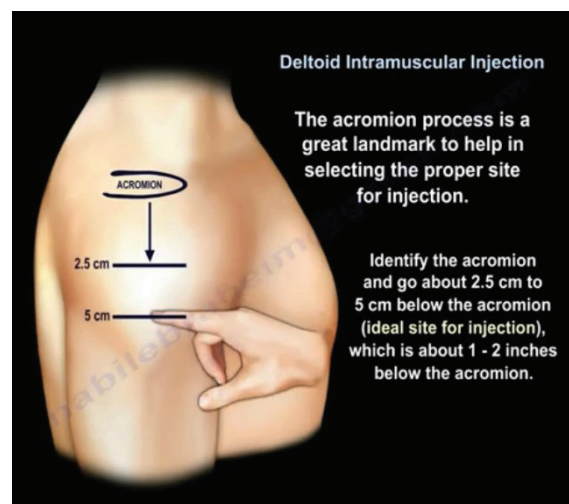
5. เตรียมวัคซีนให้พร้อมฉีด ด้วย sterile technique (ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการเตรียมวัคซีนของสภากาชาดไทย) เช็ดจุดวัคซีนด้วย 70% Alcohol pad/cotton ก่อนดยาทุกครั้ง ****ปริมาณวัคซีน 0.5 mL. ต่อคน****

6. วัดตำแหน่งที่ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ Deltoid

- วัดจาก acromion ลงมาประมาณ 2 - 3 นิ้วมือ (ประมาณ 5 เซนติเมตร) หรือ
- ตำแหน่งจุด 1/3 ของกล้ามเนื้อ Deltoid ด้านบน

ที่มา: <https://www.healthline.com/health/intramuscular-injection#injection-sites>

ที่มา: Nabil AE. Intramuscular injection of the deltoid muscle. <https://www.youtube.com/watch?v=Dzdf2YfOuQw>

7. ทำความสะอาดผิวหนังบริเวณที่จะฉีดวัคซีนด้วย 70% Alcohol pad /cotton โดยหมุนวนออกจากจุดที่จะแทงเข็มให้เป็นวงกว้างประมาณ 2-3 นิ้ว ปล่อยให้ alcohol แห้ง

8. หยิบสำลีแห้งไว้ในอุ้งมือข้างที่ไม่ถนัด และตรึงผิวหนังให้ตึง โดยใช้นิ้วหัวแม่มือ และนิ้วชี้กางออกขณะกดลงบนผิวหนัง

9. แแทงเข็มด้วยความเร็ว ตั้งฉากกับผิวหนัง (90 องศา) ความลึกของเข็มขึ้นอยู่กับลักษณะกล้ามเนื้อ Deltoid หากพบว่า ปลายเข็มกระทบกระดูก ให้ถอยเข็มออกมาเล็กน้อย แล้วจึงเดินยา

10. เลื่อนมือที่จับผิวหนัง มายึดบริเวณโคนเข็มให้แน่น ให้สังเกตที่หัว Syringe ว่ามีเลือดย้อนมาที่หัว Syringe หรือไม่ก่อนเดินยา (กรณีการ draw back เป็นการทดสอบว่า ปลายเข็มอยู่ในหลอดเลือดหรือไม่ ซึ่งไม่จำเป็น สำหรับกล้ามเนื้อ Deltoid เพราะบริเวณนี้ไม่มีเส้นเลือดใหญ่)

- ถ้ามีเลือด ให้ดึงเข็มออกทันทีพร้อมปิดตำแหน่งแทงเข็มด้วยสำลีแห้ง sterile และเตรียมวัคซีน dose ใหม่ (ขวดวัคซีนเก่า เก็บคืนผู้ดูแลวัคซีน)

- ถ้าไม่มี ให้เดินยาจนหมด (ในเวลา 5 วินาที)

11. เดินยาหมดแล้ว ใช้สำลีแห้ง กดตำแหน่งแทงเข็ม ถอนเข็มออกตรงๆ ด้วยความรวดเร็ว

12. ใช้สำลีแห้ง กดบริเวณที่แทงเข็มสักครู่ (5-10 วินาที) ห้ามคลึงบริเวณที่ฉีด ปิดด้วยพลาสติก

****ในกรณีที่ผู้รับบริการทานยาละลายลิ่มเลือด หรือเป็นโรคฮีโมฟีเลีย แนะนำให้กดบริเวณตำแหน่งที่ฉีดวัคซีนนาน 5-10 นาที****

13. สอบถามอาการผู้รับวัคซีน และให้นั่งพักสักครู่ ก่อนลุกไปพักที่จุดสังเกตอาการต่ออีก 30 นาที

14. ทิ้ง syringe และหัวเข็ม ในภาชนะที่เตรียมไว้

15. ทำความสะอาดมือ/มือที่สวมถุงมือ ด้วย 70% alcohol hand rub ชนิดน้ำ (หากรู้สึกว่ามีมือเหนียวเหนอะหนะ ให้สลับล้างมือด้วยสบู่และน้ำ)

การตรวจสอบลือดวัคซีนกับผู้ได้รับวัคซีน เพื่อความปลอดภัยหากเกิดอาการแพ้วัคซีนปฏิบัติดังนี้

1. **อาสาสมัคร หรือ จนท. Out source** ประจำพยาบาลแต่ละคน ทำหน้าที่ปิดบาร์โค้ด ลือดวัคซีน สติ๊กเกอร์ชื่อผู้ฉีด แขนข้างที่ฉีดวัคซีน เวลาที่ฉีด และเวลาครบฉีด 30 นาที ลงในใบยินยอมรับการฉีดวัคซีน

2. **พยาบาลผู้ฉีดวัคซีน** แนะนำผู้รับการฉีดวัคซีนไปยืนเอกสาร ณ จุดสังเกตอาการ (Observe)

3. **พยาบาลผู้ฉีดวัคซีน** เก็บแยกขวดวัคซีนที่ใช้แล้วใส่ถุงที่เตรียมไว้ให้ทีมดูแลวัคซีนจะนำไปแช่ตู้เย็น

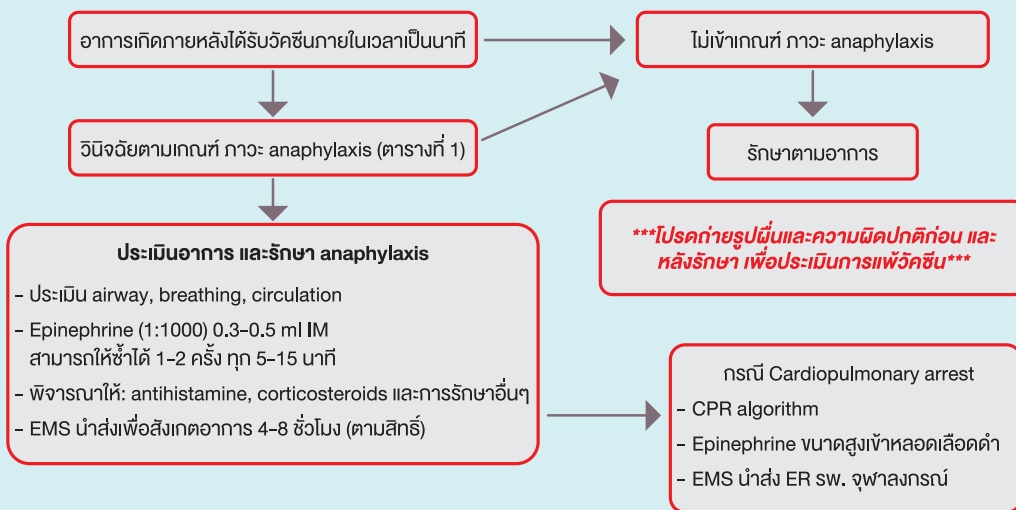
4. จุดสังเกตอาการหลังฉีดวัคซีน (ปฏิบัติตาม แนวทางการเฝ้าระวังการแพ้วัคซีนชนิดรุนแรง)

สังเกตอาการข้างเคียงของวัคซีน 30 นาที เมื่อครบเวลา สอบถามอาการ หากไม่มีอาการ ผิดปกติ รับคำแนะนำการดูแลตนเอง และเอกสาร (รายละเอียดตาม คำแนะนำหลังฉีดวัคซีน ป้องกันโควิด-19)

แนวทางการเฝ้าระวังการแพ้วัคซีนชนิดรุนแรง

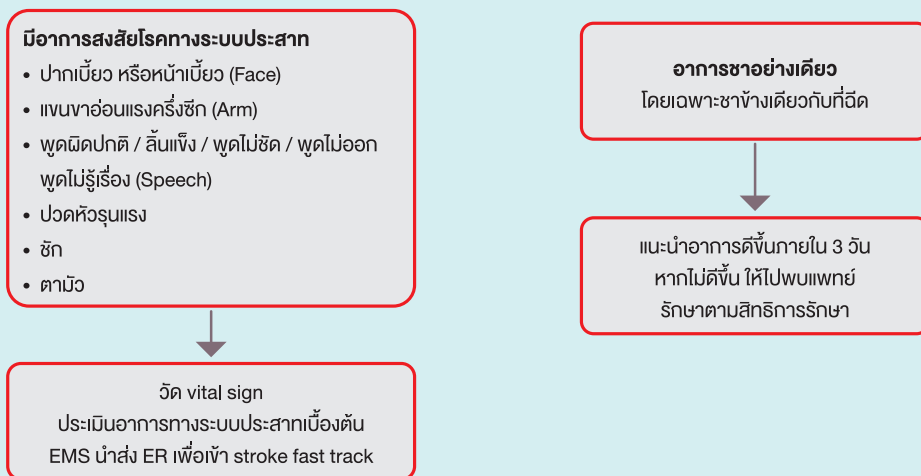
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
สาขาชาตไทย

แนวทางการเฝ้าระวังอาการทางระบบประสาทหลังฉีดวัคซีน คลินิกวัคซีนโควิด-19 สามย่านมิตรทาวน์-รพ. จุฬาลงกรณ์

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
สาขาชาตไทย

ที่มา: เอกสาร PPT ของ อ.ดร.พญ.วรรณ จันทระเบญจกุล เผยแพร่ วันที่ 5 มิถุนายน 2564

กรณีระหว่างสังเกตอาการ

- พบอาการผิดปกติ เช่น ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ผื่น ลมพิษ นำส่งจุดปฐมพยาบาล
- หากพบอาการข้างเคียงรุนแรง เช่น แขนขาอ่อนแรงเฉียบพลัน ใบหน้าอ่อนแรง มุมปากตก ชัก หมดสติ เลือดออกไม่หยุด เหนื่อย แน่นหน้าอก รายงานแพทย์จุดปฐมพยาบาล เพื่อประเมินอาการ และ**ประสานแจ้ง EMS โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โทร: 02-256- 4666**

5. จุดปฐมพยาบาล

จุดปฐมพยาบาล ประกอบด้วยบุคลากรที่มีสุขภาพ :

1. แพทย์ 1 คน
2. พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาล 1 - 2 คน

แพทย์และพยาบาล จุดปฐมพยาบาล ทำหน้าที่

ให้การดูแลรักษาเบื้องต้น นอนพัก และวัดความดันโลหิตซ้ำ หรือส่งไปรับการรักษา ความดันโลหิตสูง ที่ รพ. ตามสิทธิ และพิจารณาการฉีดวัคซีน

1. ดูแลก่อนฉีดวัคซีนในผู้ที่มีความดันโลหิตสูง พร้อมเป็นผู้นำส่ง ผู้รับวัคซีน ณ จุดวัดความดันโลหิตเมื่อแก้ไขความดันแล้ว
2. ดูแลหลังรับวัคซีน ในผู้ที่มีอาการข้างเคียงหลังได้รับวัคซีน

**** หากมีอาการเร่งด่วนฉุกเฉิน โทรแจ้ง EMS โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ 02-256- 4666 ****

คำแนะนำหลังฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19

(สำหรับประชาชนพันธมิตรผู้ใช้บริการเป็นกลุ่ม)

1. อาการข้างเคียงหลังฉีดวัคซีนที่อาจเกิดขึ้นได้ ท่านอาจมีอาการไข้ต่ำๆ ปวดศีรษะ ปวด บวม แดงร้อน บริเวณที่ฉีด ปวดเมื่อย อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสียได้ อาการเหล่านี้มักเกิดขึ้นภายใน 3 วัน ให้รักษาตามอาการ เช่น ไข้ต่ำๆ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อย สามารถรับประทานยาลดไข้พาราเซตามอลได้ หากมีอาเจียน ท้องเสีย สามารถรับประทานเกลือแร่ชดเชยได้ หากไม่ดีขึ้น ให้ไปพบแพทย์ตามสิทธิการรักษา
2. หากมีอาการข้างเคียงรุนแรง ได้แก่ แขนขาอ่อนแรงเฉียบพลัน ใบหน้าอ่อนแรง มุมปากตก ชัก หมดสติ เลือดออกไม่หยุด ผื่น ลมพิษ เหนื่อย แน่นหน้าอก หรือใช้สูงกว่า 39 องศา ให้ติดต่อแพทย์ ณ ห้องฉุกเฉิน สถานพยาบาลที่ใกล้ที่สุด หรือ **ติดต่อสายด่วน 1422 หรือ 1669**
3. ท่านจะได้รับหนังสือรับรองการฉีดวัคซีน และใบนัด **โปรดตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร**
4. กรุณาทำแบบประเมินอาการไม่พึงประสงค์ หลังได้รับวัคซีนโควิด-19 ใน Line official account หมอพร้อม ในวันที่ 1, 7 และ 30 หลังฉีดวัคซีน
5. กรุณามาตามนัดการฉีดวัคซีนเข็มที่ 2 ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ในใบนัด (ขึ้นอยู่กับชนิดของวัคซีนที่ท่านได้รับ)

กรุณาทำแบบประเมินอาการไม่พึงประสงค์หลังได้รับวัคซีนโควิด-19
ใน LINE OFFICIAL ACCOUNT “หมอพร้อม”
ในวันที่ 1, 7 และ 30 หลังฉีดวัคซีน

อาการข้างเคียงที่อาจจะเกิดขึ้นได้

- ไข้ต่ำๆ หรือปวดศีรษะ
- ปวดบวมแดงร้อนบริเวณที่ฉีด
- ปวดเมื่อย / อ่อนเพลีย
- คลื่นไส้ อาเจียน
- ท้องเสีย

อาการเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้ ให้รักษาตามอาการ เช่น สามารถรับประทานยาพาราเซตามอลลดไข้แก้ปวดได้ รับประทานเกลือแร่หากมีอาเจียน และท้องเสีย อาการเหล่านี้ มักเกิดขึ้นภายใน 3 วัน

หลังได้รับวัคซีน หากมีอาการข้างเคียงรุนแรงดังต่อไปนี้ ให้ติดต่อพบแพทย์ ณ ห้องฉุกเฉิน สถานพยาบาลที่ใกล้ที่สุด และกรุณาติดต่อ สายด่วน 1422 หรือ 1669

- แขนขาอ่อนแรงเฉียบพลัน หรือใบหน้าอ่อนแรง มุมปากตก
- ชัก หมดสติ
- เลือดออกไม่หยุด
- ผื่น ลมพิษ
- เหนื่อย หรือแน่นหน้าอก
- ไข้สูงกว่า 39 องศา

ที่มา: เอกสาร PPT ของ อ.ดร.พญ.วรรณมน จันทระเบญจกุล เผยแพร่ วันที่ 5 มิถุนายน 2564

บรรณานุกรม

1. สภาการพยาบาล. (2564). แนวปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์ เพื่อให้การให้บริการฉีดวัคซีนโควิด-19 ในสถานการณ์แพร่ระบาด. Retrived May 15, 2021, from web site: <https://www.tnmc.or.th/news/570>
2. ปรางทิพย์ ฉายพุทธ. (2562). สารบัญ: การบริหารยาฉีดเข้ากล้ามเนื้อ: ข้อแนะนำและข้อควรระวัง (Administration of intramuscular injection: Recommendations and cautions). จดหมายข่าว สภาการพยาบาล, 21, 6, 2562, p. 8-10.
3. Australian Immunization Handbook. (2018). Administration of vaccines. Retrived May 19, 2021, from web site: <https://immunisationhandbook.health.gov.au/vaccination-procedures/administration-of-vaccines>
4. Atkinson WL, Kroger AL, Pickering LK. (2004). General immunization practices. In Plotkin S, Orenstein W, Offit P, VACCINES, 5th Edition, Elsevier, pp 83-109
5. CDC. (2021). Vaccine Administration. Retrived May 18, 2021, from web site: <https://www.cdc.gov/vaccines/hcp/acip-recs/general-recs/administration.pdf>
6. Department of Health. (2006). Intramuscular injection technique. Peadiatric Nursing, 19(2), 37.
7. Erin Dean. (2021). Glove use and vaccination: What the guidance says. Nursing Standard. 36(3), 37. doi: 10.7748/ns.36.3.37.s19
8. Greenway K. (2014). Rituals in nursing: intramuscular injections. J Clin Nurs, 23(23-24), 3583-8. doi: 10.1111/jocn.12627.
9. IMMUNIZE. (2021). How to Administer Intramuscular and Subcutaneous Vaccine Injections to Adults. Retrived May 19, 2021, from web site: <https://www.immunize.org/guide/pdfs/vacc-adults-step5.pdf>
10. Ogston-Tuck S. (2014). Intramuscular injection technique: an evidence-based approach. Nurs Stand, 30, 29(4), 52-9. doi: 10.7748/ns.29.4.52.e9183.
11. Shepherd E. (2018). Injection technique 1: administering drugs via the intramuscular route. Nursing Time [online]; 114: 8, 23.25.
12. Sisson H. (2015). Aspirating during the intramuscular injection procedure: a systematic literature review. J Clin Nurs, 24(17-18), 2368-75. doi: 10.1111/jocn.12824.
13. Wynaden D, Tohotoa J, Al Omari O, Happell B, Heslop K, Barr L, Sourinathan V. (2015). Administering intramuscular injections: How does research translate into practice over time in the mental health setting? Nurse Educ Today, 35(4), 620-4. doi:10.1016/j.nedt.2014.12.008.

การล้างมือ แบบไม่ใช้น้ำ 6 ขั้นตอน

1 ถูฝ่ามือทั้งสองข้าง
และซอกนิ้วมือ

4 ถูนิ้วหัวแม่มือ
ทั้งสองข้าง

2 ถูหลังมือทั้งสองข้าง
และซอกนิ้วมือ

5 ถูปลายนิ้วมือ
และร่องลายมือทั้งสอง

3 ถูข้อนิ้วมือ
ทั้งสองข้าง

6 ถูข้อมือทั้งสองข้าง

ที่มา: หน่วยป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

QRcode สื่อวิดีโอ

ขั้นตอนการรับบริการฉีดวัคซีน
สำหรับประชาชน

แนวปฏิบัติการฉีดวัคซีน

บททวน แนวปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล

1 เพื่อการเตรียมวัคซีนโควิด-19 ชนิด Multiple dose
<https://www.youtube.com/watch?v=YDA5Y-24thw>

2 เพื่อการให้บริการฉีดวัคซีนโควิด-19 ในสถานการณ์แพร่ระบาด
<https://www.youtube.com/watch?v=KOPbKjDzOSU>

คณะที่ปรึกษา

นางสาวเจลาศรี เสจี่ยม

หัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ศ.บพ.ยง ภู่วรรณ

หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านไวรัสวิทยาคลินิก
ภาควิชาจุลภาควิทยา ศณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวจิตรา จันชนะกิจ

ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาลด้านวิจัยและนวัตกรรม

นางศิริรัช ศิริตันติวัฒน์

ผู้ตรวจการพยาบาลงานด้านพัฒนาบริการพยาบาล

ผศ.ดร.บุหงา ตโนภาส

คณบดีสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์
สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

คณะทำงาน

นางสุมิตตา จิระประกอบชัย

ผู้ตรวจการพยาบาล

นางสาวนภาพร ฤทธิวีรกุล

ผู้ตรวจการพยาบาล

นางสาวศุภลักษณ์ รัตนสาร

ผู้ตรวจการพยาบาล

นางพรรณทิพา แจ่มศิลป์

ผู้ตรวจการพยาบาล

นางเพ็ชรรินทร์ อารักษ์สุกรี

ผู้ตรวจการพยาบาล

นางสาวขวัญแก้ว ปานลำเลิศ

หัวหน้าหอผู้ป่วยเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม

นางสาวมยุรี ปริญญาวัฒน์

หัวหน้าหน่วยป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ

นางสาวรวีพรรณ เลขะวิวัฒน์

ผู้เชี่ยวชาญ พยาบาล 8
แผนกผู้ป่วยนอก ภปร ชั้น 9 กุมารเวชกรรม

นางสาววันนา จินดาเพิ่ม

ผู้ชำนาญการพิเศษ พยาบาล 7
ศูนย์พัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม
ทางการพยาบาล

ดร.เอมอร แสงศิริ

หัวหน้าศูนย์พัฒนางานวิจัย
และนวัตกรรมทางการพยาบาล

และ ฝ่ายประชาสัมพันธ์

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

ขอขอบคุณในความร่วมมือ สำหรับการผลิตสื่อวีดิทัศน์ในครั้งนี้

นางสาววรรณิษา มัทมะยม

งานพัฒนาทรัพยากรบุคคล

นางขวัญฉัตร ภิวัฒน์พงษ์กุล

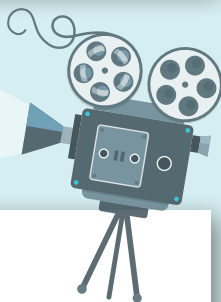
แผนกผู้ป่วยนอก ภปร ชั้น 9 กุมารเวชกรรม

นางนกเล็ก ปาชม

หน่วยธุรการ ฝ่ายการพยาบาล

นางอำพร ไชยภิตติโสภณ

หน่วยธุรการ ฝ่ายการพยาบาล

Nurses are the heart of healthcare

– Donna Wilk Cardillo –

